

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 23. avgusta 1900.

Tečaj XXXIV.

Narodna neodločnost.

Zgodovina večstoletnega priklanja pred
tujimi grajščaki še nam Slovincem vedno tiči
v kosteh. Naše hrbtišče še ni vzravnano. In
vendar je zadnji čas, da se otresemo ostankov
žalostnih preteklih časov. Sicer bo ponem-
čevanje med nami vedno bolj napredovalo,
in nekega dne bodo valovi tujega morja po-
krili naše slovenske kraje.

Le vzemimo nekaj vzgledov, kako se pri
nas dela! Če se kak gostilničar tako daleč
zave svoje narodnosti, da je samonemški na-
pis na njegovi gostilni vendar le znak zasta-
relega mišljenja, tedaj si omisli slovenski
napis; toda Bog obvari, samega si ne upa
pustiti, ampak za varuha mu postavi napis
v nemškem jeziku. In najdejo se ljudje, ki
se veselijo take dvojezične narodne zaved-
nosti in jo hvalijo ter slavijo tudi v javnosti.
Če bi se kaj takega dogajalo v resnično
dvojezičnih krajih, kakor so n. pr. Celje, Ptuj,
Maribor, človek bi uvidel vzroke ter molčal.
Toda, da se kaj takega dogaja v strogo slo-
venskih krajih, to je narodni škandal. Koliko
občinskih pečatov je, ki še vedno zraven
slovenščine tudi nemščino pribijajo na papir.
In občinske deskice, kažipot, ti vsi morajo
imeti tudi nemščino na sebi. Kaj pa je tega
treba? S takim ravnanjem se v našem ljud-
stvu zabranjuje vsak napredek v narodni
samozavesti. Ker pri vsakem koraku vidi
poleg slovenščine tudi nemščino, misli, da
slovenščina brez nemščine ne more živeti,
in odtod izvira med nami še vedno isti sveti
strah pred vsem, kar je nemško, kar je sploh

tuje. Poboljšajmo se vendar enkrat in vrzimo
stara kopita od sebe.

Tudi pred tujci se moramo sramovati
takih znamenj narodne neodločnosti. Kaj bi
mi rekli, ako bi na Gornjem Štajarskem našli
dvojezične nemško-slovenske napise? Smejali
bi se duhovitosti Gornjih Štajarcev, ki si de-
lajo napise, katerih nihče ne razume. Kadar
pa na Slovenskem postavimo zraven sloven-
ščine še tudi nemškega policaja, mislimo, da
smo storili nekaj, kar nam more biti le v
čast. Kako otročji, kako kratkovidni še smo!

Še večja narodna neodločnost ali prav-
zaprav zaspanost pa se kaže v tem, da še
vedno slovenščini nismo priborili pravice pri
naših uradih, začevši od zasebnih do držav-
nih. Postaje po naših železnicah nimajo slo-
venskih napisov, v vagonih ni slovenskih
naznanil, po uradih sedijo ljudje, ki ne znajo
slovenski. Zakaj vse to? Seveda bi morali imeti
to vse brez zahtevanja, saj vemo, kakor je.
Za vsako pikico moramo zahtevati. Toda
premačeni smo, in tako ostane vse pri starem.
Neuki ljudje pa mislijo, da je tujščina povsod
potrebna in naša narodna zavest se ne po-
makne naprej. Politična društva in občine
bi morale delati polletje za polletjem uloge,
imenovati postaje, navajati slovenščine ne-
zmožne uradnike, in šlo bi naprej. Kar se
tiče uradnikov po naših železnicah, imeli
bi za naše kraje Slovence dovolj. Toda, ker
mi ničesar ne rečemo, pošiljajo nam nemške
nacionalce, slovenski uradniki pa morajo po
tirolskih, koroških, nemškoštajarskih in nižje-
avstrijskih postajah premišljevali, koliko jim

hasni znanje slovenskega jezika. Jedno zlo
rodi drugo zlo!

Naše sodnije, naše daykarije in politične
oblasti bodo tako dolgo polne nemščine in
nemških uradnikov, dokler mi Slovenci ne
pokažemo svoje odločnosti. A vsak dopis in
vsako naznanilo teh uradov, četudi nam je
popolnoma nerazumno zaradi tujega jezika,
sprejememo kar z najboljšo voljo, ter rajši
gremo h kakemu zakotnemu vaškemu advo-
katu, nego da bi dopis vrnili. Naše občine
še se vedno kosajo med seboj, katera bo na
leto več nemških uradnih listin izdala. Ako
smo poklicani v kak urad, če le znamo par
nemških besed, gotovo jih pretolčemo tamkaj,
namesto da bi jasno in čisto govorili tamkaj
v svoji materinščini. A tudi jezikovno ne-
zmožne uradnike puščamo pri miru, da se
mučijo v naših krajih s slovenščino, namesto
da bi se pritožili pri svojih poslancih ter jim
rekli: tega ne razumemo, izposlušajte nam
drugega.

Kar smo rekli, ni nič novega, ker je ta
neodločnost naš star greh, katerega so vedno
grajali naši zavedni rodoljubi. Novo bi bilo
le, da bi se naši rojaki kmalu poboljšali ter
postali odločni, neomahljivi Slovenci.

In zadnji čas je, da storimo korak po-
kore. Ali naj vedno samo tožujemo? Ali naj
za vedno ostanemo v jezikovnem oziru pri
prvih začetkih. Mi potrebujemo svoje moči
tudi za druga dela, zato pa je treba, da z
odločnostjo rešimo kmalu naše jezikovne
neugodnosti.

Listek.

Dominik Colnik,

rodoljub in veleposestnik v Slov. goricah.

II.

Soseska »Drvanja«, bivališče Čolnikovo,
je dolina proti severu-vzhodu, tri kilometre
od župne cerkve sv. Benedikta. Ime ima po
potoku »Drvanja«, kateri izvira pri kmetu
»Drvanjšaku-Jagriču«, se vije po rodovitni
dolinici ter prereže župnijo od severa do juga.
Izliva se pod Sv. Andražem v Pesnico.

Blizo izvirka je na desni strani stal
mal gradič »Gut Triebein« Drvanjski grad.
Imel je različne gospodarje. Slednji mu je
umrl 14. septembra 1829. leta: Johann Rau-
chenbichler von Rauchenbuchl. Posestvo je
po njegovi smrti bilo razkosano, večidel
gradú podrt, gradivo razpadeno. V tem gra-
diču je umrl 25. maja 1804. l. Sr. Hochwürden
H. H. Christof Edler von Greiner, Domkapitular
etc. etc. bivši mestni župnik pri »sv. krvi« v
Gradcu. Tega gospoda štejejo framasoni k
»svojim«, ter ga imajo v svojem zapisniku.

Ljudstvo pripoveduje, da je njegovo
»ogromno« premoženje zakopala njegova po-
strežnica pri neki »bukvi« v lesu nad gradom.

Na levi strani »Drvanje«, nasproti temu
gradiču, je pozidal naš Dominik svoje sta-
novanje, v sredini posestva svojega, na naj-
lepšem prostoru doline. Kot izurjen gospodar
je svoje imetje izgledno uravnal; okusni dre-
voredi najizvrstnejšega sadnega drevja so
krasili okolico. S tem je upljalv blagonsno
na okoličane; in ako naletimo baš v njegovi
bližini pri posestnikih veliko sadonosnega
drevja, je to Čolnikova zasluga. Žalibože, da
je naslednik Dominikov večinoma ta drevesca
dal posekati, kar je bojda Čolnika bolj bolelo,
nego zguba posestva; pač jasen dokaz nese-
bičnosti njegove, da je gledal edino na bla-
gostanje kmetovalcev.

Po splošni sodbi je bil Dominik blaga,
tiha duša. Ni igral, nihče ga ni videl pija-
nega. Bil je čist in vnet narodnjak. V »No-
vice« je začel kmalu dopisovati, ko je go-
spodarstva prevzel, pod imenom »Jakopič«;
bilo je to hišno ime na Drvanji. Na Čolnikov
nasvet je dobil naš »Slov. Gospodar« ime.
Kot zaveden Slovenec se ni mogel popolnoma
politiki izogniti, akoravno se ni rad ž njo
pečal. V »Novicah« 1860. l. piše: »Pustim
politiko drugim; raje govorim o kmetijstvu«.
Večina njegovih dopisov v »Novicah« in po-
zneje v druge časnike razpravlja zadeve kme-
tijstva, živinoreje in vinogradstva.

Leta 1861. je bil Čolnik od takratnega

»volilnega odbora« priporočan za poslanca
v deželni zbor v Gradcu za kmečke občine
v okraju Maribor, Slov. Bistrica in Sv. Lenart
poleg dr. Valentina Postiča, odvetnika v Ma-
riboru. Pa slovenski volilci, čeravno v večini,
so bili tako zbegani in nepoučeni, da so volili
gosp. pl. Feierer-ja, in mestjana mariborskega
Matija Lešnika. »Novice« pikro opisujejo to
volitev v letniku 1861. št. 105.

Na oklicu k tisočletnici sv. apostola Ci-
rila in Metoda, izdanem v mariborski čitalnici
dne 7. junija 1863 naletimo med izbornimi
takratnimi narodnjaki tudi ime: »Čolnik na
Drvanji«.

Leta 1863. 6. septembra se je obhajala
tisočletnica prihoda sv. Cirila in Metoda med
Slovence v Ljutomeru. Ogromna množica
ljudstva se je zbrala k tej svečanosti, »dosti
nad 4000 glav«, so poročale »Novice« (1863.
št. 306). Tukaj je veliko sodeloval Čolnik ter
med drugimi govorniki rekel: »Da ga veseli,
da se med murskimi poljanci slovenski duh
tako lepo in živo razvija«.

Dne 18. junija 1864. piše »Novicam«:
»Ljubezen pravega domorodca je neugasljiva,
njegova skrb in volja neomahljiva, naj živi
v kakih koder okolnostih«. Napredek ljubljanske
kmetijske in živinozdravniške šole ga je zelo
veselil, piše namreč: »Kadorkoli o tej šoli
kaj slišim ali čitam, vselej se je hvaležno

Naše sadjarstvo.

Letos je pri nas bilo jako mnogo črešenj. Mnogo se jih je prodalo po bližnjih trgih, a mnogo jih je ostalo na drevesih; po Slovenskih goricah si namreč v poznem juliju in še v avgustu lahko videl brezštevila dreves, obloženih s tem rudečim sadom, ki se je prepustil tičem v hrano. Po Savinjski dolini in po Kranjskem, kjer je vina in sadovca malo, se je vsaka črešnja, ki se ni pojedla ali prodala, pobrala in prekuhala v žganje. Vidi se, da se po Slov. goricah črešnje cenijo premalo. Božji dar se zametuje.

Žalostna resnica pa je tudi, da se po vsem Spod. Štajarju, izvzemši Slov. gorice, sadjarstvo zanemarija. Stopi na Ptujsko polje, hodi okoli Šmarja ali Kozjega, potuj po dolini Savinjski ali ob Bolski, povsod sadnega drevja le malo in še to zelo slabo gojeno. Sicer v Slov. goricah v splošnem tudi ni bogve kake racijonalnosti opaziti; lepi sadonosniki, ki jih je zadnjih 30 let nastalo prav znatno število, so večinoma last meščanov; zraven njih pa je še večje število »kmetskih« sadnih vrtov, ki se kot kmetski od prejšnjih žalibog premočno razlikujejo. Toda vendar moramo priznati, da že tudi marsikateri kmet posnema uzorne nasade meščanov.

Na eni strani se torej premalo skrbi, da bi se kaj pridelalo, na drugi pa se pridelek ne ve uporabljati; v obče se o našem Slov. Štajarju da trditi, da se sadjarstvo zanemarija.

Ko bi pa prebivalci tega blagoslovljenega ozemlja pomislili oziroma vedeli, kolik zaklad jim Previdnost v sadju ponuja, bi se sadjarstva polotili z vso modrostjo in vso skrbjo. Slov. Štajar je rodoviten in ima za sadjarstvo dovolj ugodnega prostora in izvrstno podnebje. Vrh tega pa daje po trgih daleč na okrog štajarskemu sadju posebno vrednost kaj prijetna dišava ali aroma, kolike sadje drugih dežel nima; vsled tega se naše sadje kot namizno posebno ceni. Štajarski mošancelj in voščenska slujeta po vsej Evropi in sta stalno dražja od jabolk iste vrste a drugih dežel. Med državami evropskimi je zastran sadja gotovo Avstrlja prva. V naši državi pa ima zopet tirolsko sadje najvišjo ceno; skoro ni verjetno, koliko plačujejo inozemci Tirolcem za sadje. In zakaj? Ker ima pre izvrsten okus, in ker Tirolec goji le najboljše vrste in skrbi, da dobiva velik lep sad. Zato na Tirolskem prepolne veje celo otesajo, da ostala jabolka in hruške toliko lepše izzoré; pa tudi pri branju ravna tako, da pride sad na trg v popolni krasoti in dobroti. Mi pa trdimo, da je naše štajarsko sadje najmanjše ravno tako izbornega, če ne

boljšega okusa kakor tirolsko; prepričali smo se o tem sami, trdijo pa to tudi možje, ki naše kakor tirolsko sadje jako dobro poznajo. In zakaj bi tudi ne bilo tako? Po apnenem, to je po največjem delu našega Slov. Štajarja, je zemlja ravno takšna, kakor po južnih Tirolih, kjer sadje tako slovi; podnebje pa — in to je tisto, kar v prvi vrsti sadu daje aroma — je naše bržkone ugodnejše; saj nam skušnja kaže, da je sadje v krajih, ki so toplejši od naših, bolje vođeno, omledno, manje aromatično od našega. Treba se le spomniti vipavskih, goriških in laških črešenj, marelic in hrušek, ki se nam, ki smo vajeni našega sadja, zdé naravnoč brezokusne. Kraji z ojestrejšim podnebjem, kakor je naše, pa zopet niso več ugodni za gojo sadja fine arome. Zgornja Avstrijska, Češka, Moravska in Galicija pridelujejo sadja jako mnogo, reči se celo sme, da je v prvih treh deželah sadjarstvo na višku, ali posebno aromatično sadje teh dežel ni. Poleg Tirolske ne vrejo kupci jabolk in hrušek v nobeno avstrijsko deželo s tako silo, kakor v našo. Skratka: Štajar, oziroma Spodnji Štajar je za sadjarstvo kakor navlaš ustvarjen.

Ker je naše blago tako izvrstno, zato se nam ni treba bati, da bi, ako še toliko pridelamo, ne imeli odjemalcev, seveda če bomo razumeli, vsem — le po volji postreči. Gotovo se ta in oni bralec pri tej priči spominja nadloge, ki jo je zadnje sadno leto imelo, da je svojemu presnemu (frišnemu) sadju dobil količjak sprejetnega kupca. To pa je tudi celo doumno, če vrste niso ali povšečne ali razbrane, in če ves okraj s sosednimi okraji vréd hoče tako nepovšečno mešanico kar na malo prodati, da ne segnijo. Vrste, ki v naših krajih posebno uspevajo, kakor n. pr. gori imenovani dve, in če je blago lepo, se vsikdar lahko dobro prodajo. Potem pa naj pridelovalec tudi ve, da se sadje še v drugi obliki, torej ne le kot presno, sme prodajati. Zakaj se sušenje sadja opuša, ko se n. pr. po suhih slivah, toda ne v dimu posušenih, toliko povprašuje? Ali: Lani sem hodil po Bizeljskem. Pred neko hišo vidim na deskah razdevane olupljene in izkoščičene slive, ki so se v solncu sušile. V siljski kleti pa je pred kašto, ki je na spodnji strani spredaj bila za otroško glavo izrezana, stal mož, doma iz Primorskega, in skozi luknjo na žlebnjak (žlebasto strešna opeka) polagal žveplo, da je gorelo. Na moje vprašanje mi je razložil, da v tistem okraju kupuje slive, jih daja ob večerih po vaških otrokih s posebnimi nožički olupljati in izkoščičiti, da te slive potem na solncu suši in nazadnje v zaprti kašti na lesah v žvepleni dim deva,

češ da rumeno barvo ohranijo; mtc. presnih sliv kupuje po 8—10 K, tako posušenih pa prodaja po 80—120 K. — Ali bi kaj takega naš kmet ne mogel? Ali: Tirolec vzame za 10 vin. drobnega sadja, ga ali skuha ali drugače preparira, da se pri kosilih prideva k pečenkam, ga spravi v snažno stekleničico, katero dobro zamaši in opremi z vinjeto, in proda to stvarico zlahka za 1 krono. In takih kron si naredi na tisoče in tisoče. Bi li ne mogel štajarski Slovenec zadeti tega, kar zadene Tirolec? Seveda se prepariranje sadja mora učiti. Nadalje se tudi tolkla prav lahko prodaja, odkar gre z vinogradi nazaj.

Ni se nam torej bati, da bi svojega sadja, in če ga imamo še toliko, ne mogli spraviti v denar. Sadje je jako tečna hrana in se kot taka v vseh slojevih ceni; zlasti se na Nemškem v delavskih stanovih silno mnogo sadja zavžije. V tej državi industrija raste od dne do dne in se torej tudi sadja konsumira od dne do dne več. Po svoji statistiki je ta država kupila sadja iz inozemstva l. 1891 1,203.000 met. centov ali kvintalov v vrednosti 15.7 mil. kron, leta 1897 pa 2,413.000 kvintalov v vrednosti 35 milijonov kron. In 90% vsega našega izvoza v sadju gre v Nemčijo, na leto povprek 690.190 kg. v vrednosti 14,196.000 K. Vidimo, da Nemčija potrebuje sadja še mnogo več, nego ga mi danes izvažamo. Ta država pa tudi sama nedostatka ne bode nikdar mogla sama pokriti. Nima podnebja, ki bi bilo sadjarstvu ugodno, in so tam navzlic velikemu napredku v tej stroki dobre sadne letine kaj redke; vrh tega pa je posebno v južnem delu Nemčije sadjevec jako priljubljena pijača. Industrija bo v tej državi pa še naprej rastla, in je torej gotovo, da se bo tam od leta do leta več sadja konsumiralo. Najraje pa sadje Nemčija kupuje iz Avstrije — in tako bo tudi ostalo — ker je ta njej sosedja, ki ima izvrstnega sadja jako mnogo. Pa tudi v Angliji raste konsum sadja od leta do leta. Vrh tega gre precej mnogo našega sadja še v orijent (vzhodni svet) in v Rusijo.

Konkurence se od nobene evropske države nimamo bati; pač pa nam more občutno škodovati Amerika. Amerika izvaž ogromno sadja, največ v Anglijo, zatem v Nemčijo, pa tudi v druge države; celo v Avstrijo je zašlo ameriško sadje, in sicer jabolka, ki so se Dunajčanom kmalu prikupila, ker so lepa, okusna, sočna in jako dobro dišéča. Ameriške konkurence se je torej v resnici bati, zlasti ker ondotni izvozniki skrbé, da je vse blago enako in natanko razbrano. Najbolje pa se je imamo bati na nemškem trgu; tam bi mi izgubili največ, in tje vozina iz Amerike, ker gre pot čez morje, stane

spominjam, kajti tamkaj sem dobil prvi in najkoristniši pouk za svoje gospodarstvo, dalje pa so mi mile »Novice« pomagale. Dovolj jasen dokaz, kako čist in iskren rodoljub je bil Dominik.

V »Zgodovini slov. slovstva« piše gospod prof. dr. K. Glaser: »Pri Sv. Benediktu je (Jančarja) podpiral spretni in izkušeni veleposestnik na Drvanji, Dominik Čolnik, po domače Jakopič, takrat najslavnejši mož v Slov. gor. . . . Za časa Jančarjevega službovanja si je Čolnik postavil gradiču podobno hišo 1864. leta. Nekteri narodni prijatelji so brezmejno gostoljubnost Čolnikovo zlorabili v toliki meri, da je poprej imoviti mož umrl pod tujo streho«. Spominski listi mojih prijateljev (sedaj v knjižnici župnije Sv. Benedikta) kažejo stotine imen, kateri so Čolnikovo hišo obiskovali in njegovo gostoljubnost v vezani in nevezani besedi slavili: pa vendar bi si upal trditi, da so njegove žalostne osode več krive nesreče, požara, velike stavbe, nego njegovi obiskovalci, to temveč, ker nemorem umeti, kako bi tako moder in spreten gospodar ne bi vedel, kako daleč sme iti v gostoljubnosti ter nebi spredel žalostnega izida prevelike radodarnosti.

III.

Umestno se mi dozdeva, tu spregovoriti o Čolnikovih »Spominskih listih njegovih pri-

jateljev«. Naslov se glasi: »Spominski listi mojih prijateljev posvečil D. Č. na Drvanji dne 4. velkega srpana 1857«. V začetku listov je »Poziv«:

Vsak, ki se sem potruđi

Zapisati v to knjigo sme

V spomin ime

Ž jim svoje misli tudi.

Vendar vsem ni bila gostoljubna Č. hiša in tudi ta knjiga odprta, ker v »Pozivu« se glasi:

Kdor tega ne spoštuje,

Kar nosi Slavino ime,

Naj vedno se

Hoditi sem sramuje!

Na drugem listu je distihon posvečen »Slavjanom« zložen od Č. rojaka Vatroslava Holza v 24 stihih.

»Zedinimo vsi se raztepeni Slave sinovi!

Da spet se povrne nam složnosti blaženi mir; Severni, izhodni in jugoslovanski rodovi:

Naj vtihne med nami za vodstvo Slovanstva prepir«.

Sedaj sledijo imena »prijateljev« obiskovalcev gostoljubne hiše Č. v različnih jezikih: slovensko, latinsko, grško, madjarsko, nemško, hebrejsko, francosko, italjansko, angleško, rusko, hrvaško, srbsko — v vseh teh jezikih so slavili obiskovalci, »gostoljubnost, narodnost, vino itd. Čolnikovo«, po meri navdu-

šenosti, ktero je pouzročevala »rujna vinska kapljica«. Tudi preroški stih so vpisani. Tako na pr. je vpisal 26. avg. 1858., ko je bil Č. na vrhuncu časne sreče, takratni abiturient in poznejši kapucin na Reki, rajni o. Polič: »Donec eris felix, multos numerabis amicos: Dokler ti sreča je mila, imel boš prijateljev mnogo«. To prerokovanje se je uresničilo. Ob koncu svoje zemeljske sreče tožuje o nekem takem prijatelju Čolnik: »dr. J. J. prijatelj je bil moj, posebno pri volitvah, kadar sem drago agitiral; alj, kadar sem jaz bil v sili, ga ni bilo več«. Precej ob koncu »Spom. listov« je spisal Čolnik svojo poroko politično. Opisal je »razne znance na spomin« ter dostavil k imenom svoje opombe, katere mu je v pero vsilila njegova vesela in bridka izkušnja. Čita se med drugim: »Dr. Ferd. Dominikuš . . . najpoštenjši dohtar v Mariboru. Dr. J. Serneč, izvrsten, vredi advokat, moj sošolec, s totim zlodej nič ne bo imel opraviiti, če nima kaj skrivnostnega na duši . . . Jugi (bivši dohtar pri Sv. Lenartu v Slov. gor.) je vrag že na svetu dohtorstvo odnesel, bi se dalo dosti pisati od njega — pa ni vredno, naroden bi le nazadnje že rad bil«. Dr. Krischan (advokat v Ptuj u bivši) slišal sem ravno nič ne hudega, cika že na nemškutarsko, ker se tako piše«. Dr. J. Kotzmuth, dr. Karl Ipavic . . . škoda zanj . . . Hodimo

le jako malo. Zatorej bi naši vladi morala biti skrb, da pri nemški vladi izposluje za ameriško sadje carino; pa tudi pri nas carina za to blago ne bi bila odveč. (Konec prih.)

Politični ogled.

Ministerski predsednik dr. Koerber se je naužil počitnic in sedaj bo se začel zopet posvetovati z avstrijskimi politiki, kako bi državni zbor spravili na pravi tir. Takih posvetovanj je bilo zadnja leta že toliko, da morajo vsakemu presedati. Edina rešitev iz sedanjih zmotnjav je enakopravnost vseh narodov, kdor pa se tej upira, treba mu je pokazati državno moč. Izmed prvih se bo posvetoval z ministerskim predsednikom vodja čeških državnih poslancev dr. Pacak.

Avstrijske šolske razmere. Na Avstrijskem še vedno mnogo otrok ne obiskuje šole. Leta 1894/95 jih je bilo 392.873 otrok, ki niso obiskovali nobene šole. In vendar imamo na Avstrijskem zmeraj za naučne ministre odločne liberalce, ki se tako radi hvalisajo s svojo navdušenostjo za ljudsko omiko in izobrazbo. Kako daleč sega ta navdušenost, dokazujejo navedene številke.

Na Ogerskem so dne 14. in 15. avgusta na slovesen način praznovali 900letnico krščanstva v ogerski kraljevini. Posebno sijajne so bile slavnosti v Ostrogonu, kjer je bil pred 900 leti krščen ogerski kralj sveti Štefan. Na slavnosti je zastopal cesarja nadvojvoda Friderik. Tudi ministerski predsednik Szell je moral priti, čeravno je prej izdajal tajna povelja proti tej slavnosti.

Poljščina na pruskih šolah. Pred nekaj dnevi je izšel ukaz pruskega naučnega ministra dr. Studta, ki naročava šolskim oblastvom, da se mora pri pouku o veronauku tudi v najnižjih razredih ljudskih šol poljščina popolno umakniti nemščini. S tem je minister zadal Poljakom na Poznanjskem kar dva občutna udarca ob enem. V narodnostnem oziru je vzeta Poljakom najzadnja prilika za prvo izobrazbo v materinem jeziku, in je torej mej Poljaki na stečaj odprta pot nagli in popolni germanizaciji. Še mnogo večje zlo pa preti Poljakom v verskem oziru, ker sedaj se ne bodo mogli naučiti niti krščanskega nauka, in rek cesarja Viljema I: Narodu se mora ohraniti vera, bo s tem prišel ob vso veljavo. Kajti kako je pač mogoče seznaniti mladino z resnicami krščanske vere, ako ne ume jezika, v katerem se naj v bodoče poučuje. Sicer pa o tej zadevi še ni izpregovorjena zadnja beseda, kajti ravno

sedaj se vrši škofovska konferenca v Fuldi, in vlada se bo lahko prepričala, da ne bo dobila niti jednega škofa, ki bi odobral korak pruskega ministra. Škofje imajo pa v rokah še drugo orožje. Cerkvena oblast mora samo vzeti učiteljem missio canonica za poučevanje veronauka v šoli ter naročiti duhovnikom, naj poučujejo otroke v cerkvi v jeziku, ki ga umejo, in gospod minister Studt obsedi s svojo naredbo kakor riba na suhem pesku.

Vojska v Južni Afriki. Burski general Dewet je ujel 4000 Angležev ter jim ugrabil 7 topov. Potem je šel Dewet proti Commandonecku, katero mesto straži angleški general Baden-Powell, toda moral se je umakniti angleški premoči.

Vojska na Kitajskem. Mednarodne čete so torej že dospele v Peking. To se je zgodilo dne 15. t. m. Kitajci so sicer pred mestnim zidom krepko odbijali napade mednarodnih čet, naposled pa so se morali umakniti. Proti večeru so že Japonci prvi prodrli v mesto in za njimi so udrle ostale čete. Takoj so obstopile poslaništva in otele v istih se nahajajoče poslanike in druge inozemce. Poslanike so našli pri popolnem zdravju. Ob tej priliki seveda ni bilo brez krvavih spopadov in so Japonci zgubili okoli 100 mož, Kitajci pa trikrat toliko. Ko so mednarodne čete dospele v Peking, so našle mej prebivalstvom popolno zmešnjavo. Ljudstvo je v velikem strahu pred mednarodnim vojaštvom, vsi boljši stanovi beže iz mesta. Uradništvo je razkrojeno, ministerstva zaprta. Kitajski dvor se je preselil že pred prihodom mednarodnih čet iz Pekinga v Heionfu, nekaj milj vzhodno od Pekinga, cesarica Cuši in cesar Kwangsü sta bežala že mnogo poprej; zlasti je v velikem strahu cesarica, ker ima slabo vest radi njenih tajnih ukazov proti inozemcem. V Pekingu pa so se ustanovile dve kitajski stranki, ena je za pogajanje s tujci, druga stoji na odločno sovražnem stališču nasproti inozemcem ter preti pomoriti vse, kar simpatizuje z njimi. Dvor, ministerstva, cesarico in cesarja je spremljala velika armada. Podkralj Li-Hung-Čang se je obrnil do velesil s prošnjo, da bi imenoval kakega visokega kitajskega dostojanstvenika vladnim zastopnikom, kateri bi imel polnomoč pogajati se z velesilami. Ruski vladi je sporočil, da se Kitajska hoče pogajati z njo za mir, ako se odpove anekciji Mandžurije. Rusija pa o takih pogojih noče nič vedeti, ker ima svoje posebne kulturne interese ob reki Amur, tičooče se razvoja Sibirije. V Pekingu seveda ni vse mirno, četudi so mednarodne

čete v mestu, ampak po cestah in ulicah strašen boj in mesarsko klanje. En del Pekinga gori.

Dopisi.

Sv. Jurij ob Taboru. (Mlekarska zadruga.) Dolgo že ni bilo ničesar čuti o naši mlekarski zadrugi, in marsikateri čitatelj vrlega »Gospodarja« je morebiti že mislil, da je zaspala. Pa ni zaspala! V začetku je bilo res veliko težko, a premagale so se vse in zdaj zadruga dobro deluje. Vseh zadružnikov je 76. Vsako jutro se prinese v mlekarno nad 500 litrov mleka, iz katerega se izdeluje surovo maslo in sir. Surovo maslo je prav okusno in se jako lahko razpečava. Sir se dela več vrst, in sicer masten sir v velikih hlebihih ter dvojne vrste sir v manjših kosih. Opozarjamo vrle goste iz Savinjske doline, ki prihajajo v prijazni Št. Jurij, da naj zahtevajo po naših gostilnah domače surovo maslo in sir. Postreglo se jim bo kar najboljši. Tudi rojake po Štajarskem sploh opozarjamo na našo zadrugo. Našim ljudem se bo z zadrugo zelo pomagalo. Vsako jutro na vse zgodaj prinašajo mleko v svojih posodah od vseh strani. In kako veseli so ob mesecu, ko denar dobijo! Nekateri dobé mesečno po 30, 40, 50 in celo 60 K. Ali ni to lep denar za kmeta? Zato pa vedó ljudje tudi hvalo tistim možem, ki so zadrugo ustanovili. Nekdo se je v mlekarnici izrazil, ko je plačilo dobil, da bodo še krave hvaležne. In prav je govoril. Res bodo hvaležne, ker zdaj dobivajo boljšo klajo kakor prej. Pač krava pri gobcu molze! Torej skrb! Glavna zasluga, da se je naša zadruga ustanovila, gre zlasti požrtvovalnemu Jerneju Radišek iz Kaplje in Valentinu Južna na Taboru. Poslednji je bil prvi ravnatelj zadruga, a je radi preobilih opravkov odložil, in na zadnjem občenem zboru je bil za ravnatelja izvoljen Alojzij Lesjak iz Pandurja. Podpirala sta nas zelo in nas še podpirata gsp. Kač iz Žalca in gsp. Jelovšek. Hvala jima! In prosita se, da bi nam bila še vedno naklonjena.

Iz Središča. (Jezikovna enakopravnost.) Pred nekterimi tedni sem prišel v Središče na kolodvor in sem prosil vozni list po slovensko. Imel sem še neke druge opravke z postajevedjo in ko ga nagovorim po slovensko, mi odgovori: »Bitte ich kann nur deutsch« in se nisem mogel dogovoriti z gosp. vodjem postaje. V pretečenem tednu pa sem poslal brzojav iz Središča. Napišem ga po slovensko in pristavim, naj se vračuni tudi plačilo za pöta, kamor bom brzojavil, pa se ni vračunalo, ker se postajevedja ni mogel sporazumeti z mojim pötom, ki ve samo slovenski. Zato je moral moj prijatelj, kteremu sem brzojavil, plačati pöta, kar ni bilo prav — smola. Tukaj v Središču smo trdi Slovenci. Sem na kolodvor prihajajo tudi Medjimurci in drugi Hrvati, ki ne umejo nemški, ter se s postajevedjem ne moremo sporazumeti.

Ali sl. c. kr. telegrafično ravnateljstvo v Gradcu ve, da sedanjí postajevedja ni sposoben za to postajo in ali je voljno v Središču nastaviti takega postajevedja ali telegrafista, ki bode nas Slovence razumel in z nami slovenski občeval.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Pravni praktikant pri deželni sodnji v Ljubljani gosp. Matjaž Senčar je imenovan avskultantom v okrožju graškega nadsodišča.

Poveljnikom kadetne šole v Strasu je imenovan nadpolkovnik R. pl. Gusek.

V Maribor je priromalo zadnji poneдельник iz Ribnice nad 1000 ljudi v veličastni procesiji k Materi Milosti v frančiškanski cerkvi.

zdaj proč od totih nepotrebnih dohtorov, se reče za tisto, imam še nekatere prijatelje na spomin vzeti. Sedaj sledijo imena poljedelcev, trgovcev, s pikrimi pa tudi hvaležnimi opazkami, kakor si je kateri po Čolnikovem mnenju zaslužil.

Njegovi otroci so se razpršili po svetu; ker so bili skrbno izrejeni, so vsi našli kruh. Ena hčerka je na Dunaju, en sin v Gradcu, eden v Ameriki, nekteri so pomrli. Pa vkljub nesreči očetovi so mu ohranili otroško ljubezen. Tako ima v »Spominskih listih« vpisano Ljudmila:

»Cvetlice, Lelje, Popke in vse Rože
Se poslabijo
Kamen in železo se polomi;
Pa naša Očinska ljubezen
Se nikdar ne polomi.«

Tako je »kralj Slovensk. goric«, njegova nekdanj imovita in odlična rodovina izginola iz Slov. Štajarja, zapustivša le za okoličane zgled modrega kmetijstva, sadjarstva, narodne zavesti . . . pa tudi nauk, da je pozemeljska »sreča okrogla«. Radoslavčan.

Smešničar.

Kako človek zboli. Janeza trese huda mrzlica, in zdravnik ga vpraša: »Kaj si pa storil, da si našel to bolezen?« Janez

odgovori: »Glejte, sanjalo se mi je o mastni svinjetini z zeljem, katero sem bil pojedel vso sam; a svinjetina je bila menda pregreta, zakaj odkar sem se vzbudil, bolan sem na smrt.«

Čuden zdravnik. Potnik zbolí v gostilni ter pošlje po zdravnika. Takoj pride nekdo v sobo. »Ali ste vi zdravnik?« vpraša bolnik. »Da, kaj vam je?« — »Zelo sem bolan?« — »Ali ne morete nekoliko vstati?« — »Ne!« odgovori bolnik. »Kaj, tudi v sobi ne?« — »Ne, niti v sobi si ne upam vstati!« — »No, to je izvrstno!« reče tujec, vzame potnikovo uro in denarno listnico ter odide.

Brezplačno. A: »Za Boga, kakšen si po lici! Kdo te je tako razmesaril?«

B: »Ej, z ranocelnikom sva se stepla.«

A: »Pa si ga vendar zatožil?«

B: »Zakaj neki? Saj mi je rane brezplačno zašil!«

Nevarno. Zdravnik, poklican k bolniku, zapazi majhno rano ter ukaže, naj hitro odpošlje hlapca v lekarnico po mazila. Bolnik se ustraši in reče: »Oh, za Boga, gospod, mislim, da še ni tako nevarno!« — »Silno nevarno je«, odgovori zdravnik; »zakaj, če hlapec ne prinese hitro mazila, pa se rana zaceli že prej.«

»Zaveza učiteljskih društev«. »Slovenski Narod« je poročal, da se ni nobeden slovenski poslanec vdeležil zborovanja »Zaveze« v Mariboru. Mi smo videli pri glavni skupščini v Narodnem domu gosp. dr. Jurtela in smo pred banketom tudi z njim govorili. Mogoče je, da se poročevalcu »Slov. Naroda« in predsedstvu »Zaveze« ni predstavil. V kaki lastnosti bi naj bil slovenski poslanec zbrano učiteljstvo pozdravil, nam ni jasno. Poslanec bil je vendar le gost! Ker sta se od predsedništva pozdravila oficijelno častna uda dr. Tavčar in župan Hribar, ker se je pozdravila deputacija akademikov, bilo bi morebiti tudi primerno, ako bi bil gospod predsednik v imenu »Zaveze« pozdravil gsp. poslanca! Zdi se nam tako! Ali imamo prav?

Izpred sodišča. Dne 21. t. m. je bil pri mariborskem okrožnem sodišču protestant Anton Hölbling iz Marenberga, obsojen na teden dni strogega zapora z dvakratnim postom, ker se ni niti odkril, ko je duhovnik šel mimo njega z Najsvetejšim. Zagovarjal je Hölblinga nemški dr. Edi Glančnik.

Tožba, ka-li? Neki tukajšnji nemški listič imenuje vse, ki hočejo za Nemce veljati in podpirajo naše mariborsko tiskovno društvo, ki sploh podpirajo težnje nasprotnikov (oho!) nemškega naroda, imenuje jih narodne izdajice ter jim preti s splošnim zaničevanjem. Ker je po naših izkušnjah s takimi besedami storjen pregrešek zoper § 302. in ker listič ni bil zaplenjen, smo radovedni, ali ga bo državni pravdnik vsaj tožil.

Heil Pichler! En krepak »Heil« kliče tukajšnji nemški listič trgovcu Pichlerju na glavnem trgu, ker razdeljuje »Štajerca«. Pichler bo nam sam rad pritrtil, da mu s takim pisarjenjem nemški listi prej slovenske kupce odganjajo nego priganjajo. Zelo nepremišljeno je, da trgovec, ki živi izključno le od Slovencev, pusti deliti v svoji trgovini to »giftno kroto«. Heil Pichler na glavnem trgu!

Frankfurtarce so na cesarjev rojstni dan zopet v obilnem številu plapolale po našem mestu. Da Dunaiu so bile ta dan prepovedane take zastave, pri nas pa se vse dopušča. Grof Clary gleda našim Prusakom skozi prste. Ti smejo razobešati frankfurtarce, slovenski učitelji pa še niti vojaške godbe ne smejo imeti v našem Narodnem domu.

V Celju hočejo imeti nemški kolesarji dne 7., 8. in 9. sept. glavno zborovanje. Stiger in Attems premišljujeta, kaj bodo sedaj slovenski Sokoli rekli, ker se je ta nemška slavnost dovolila, njihova pa ne.

Naši Nemci. Zadnjo nedeljo je imela germanska zveza »Velsung« v Mariboru zborovanje. Po prvem govoru se je zapela Bismarkova pesen. Tako se najbolje krepavi avstrijska misel med nami!

Plemenit dar. Magistratni policijski svetnik v Ljubljani, g. F. Podgoršek, daroval je za Slomškovo ustanovo, ki je namenjena za revne dijake 100 K.

Občinske volitve na Ponikvi so se vršile včeraj. Nemskonacionalni trgovec Eichberger se je silno trudil, da bi prišel v občinski zastop. Ako se mu to posreči, bil bi to pač žalosten zaključek Slomškove slavnosti na Ponikvi.

Pomanjkanje slovenskega učiteljstva. Poročali smo, da je letos dovršilo mariborsko ščitelišče samo pet Slovencev. Sedaj se nam poroča, da se je od teh petih učiteljiščnikov posvetil učiteljstvu le eden! Ako bo šlo tako naprej, pošiljali nam bodo iz Gradca nemške učitelje.

K Burom sta hotela 14letni Fröhlich in 16letni Pungartnig. V Trstu so ju prijeli in poslali nazaj na Štajersko.

Iz Kozjega. (Slomškova slavnost.) Pozno, a radostno poročam o Slomškovi slavnosti, katero je priredilo naše gospodarsko bralno društvo dne 29. julija. Vspored je bil jako mičen. Najprej je predaval potovalni

učitelj, gospod Ivan Bele na stotine zbranim kmetom o sadjarstvu in trsarstvu. Pazljivo smo poslušali njegov izvrstni pouk. Med tem so odlični gostje iz celega kozjanskega okraja popolnoma napolnili prostorni Gučekov vrt, ki je bil okusno okrašen. Vse je željno pričakovalo slavnostnega Slomškovega govora. V navdušenih in poljudnih besedah je nam opisal Slomškovo delovanje g. I. Bele. Ko smo mu slovesno obljubili, da bo Slomšekov duh naš duh, so zadoneli burni slava-klici Slomšku. Govornikovim besedam pa je sledilo uprav gromovito odobravanje in ploskanje, ki se je pojavljalo že med govorom, v dokaz, da so njegove besede segale vsem v srce. V dovršenost Slomškove proslave sta prav ljubko in lepo dve dekletci deklamovali pesni: »Kje sem doma« in »Glas naše vesti«, dočim je nadarjeni drugočolec Sigl istotako vrlo prednašal Slomškovo pesem: Bog ohrani nam cesarja. Sledil je za tem Prešernov govor, ki ga je imel gsp. Vivod. Deklamovala se je tudi njegova pesen: Nuna in kanarček. Pobiralo se je tudi za njegov spomenik. Med posameznimi točkami se je posebno odlikoval Podsredčki pevski zbor, godba pa je svirala slovenske komade. Gotovo ostane ta Slomšekov dan vsem v spominu, le dal Bog, da bi tudi njegovi nauki našli slednjič pot v naša srca.

Prodaja sadja. Kupci sadja se vabijo v kozjanski okraj, posebno na Zdole pri Kozjem, v Kozje, Buče itd. Tukaj bi se dobilo za več vagonov raznovrstnega sadja, posebno jabolk raznih vrst, ker letos so, hvala Bogu, prav bogato obrodila. Gospoda Kača pa prosimo, naj posreduje za nas na določenih mestih.

Bratska društva. Letos slavi presvetli naš vladar Frančišek Jožef I. sedemdesetletnico trudapolnega svojega življenja. Odbor »Slovenske krščansko-socijalne zveze« je sklenil, proslaviti to redko svečanost slovesno in ob enem dati osivelemu vladarju izraz patrijotičnega čustva našega slovenskega naroda. Da 70letnico cesarjevo na najsijajnejši način praznujemo, daje nam ugodno priliko II. slovenski katoliški shod. Sklenili smo, da na večer dne 11. septembra ob polu 9. uri priredimo v beli Ljubljani veliko bakljado in serenado v proslavo cesarjeve sedemdesetletnice s sodelovanjem vseh naših društev. Bratska društva, pošljite do večera 11. septembra svoje zastopnike v Ljubljano, da bo nastop ob tako redki in važni priliki ogrožen in da se pokaže moč krščanske, patrijotične in narodne zavesti slovenskega ljudstva. Vzemite seboj svoje društvene zastave, svoja društvena znamenja, društvene obleke ali narodne noše, sploh vse, kar bode poveljevalo sijaj slovesnosti.

Od Rogaške Slatine. Letos je bila na rojstni dan presvetlega cesarja slovesna sveta maša v nadžupni cerkvi Sv. Križa, ker ondi stoji novi papežev in cesarjev jubilejni veliki oltar, za katerega so tudi naš dobrotljivi vladar darovali 1000 K. Gostje in šmarski c. kr. uradniki so se v obilnem številu vdeležili te sv. maše, zlasti pa naše verno ljudstvo, da je bila cerkev natlačeno polna. — Dne 10. avgusta je v Sotli pri kopanju utonil F. Kitak, trgovski učenec vrlega gospoda Fr. Ogrizka pri Sv. Križu, ki je svojemu pridnemu učencu potem pripravil jako lep sprevod. — Dne 17. avgusta je v katoliško cerkev prestopila židinja Hani Voglhut, gledališka igralka z Dunaja, in je bila v nadžupni cerkvi krščena na ime Johana Marija. — Slatinska kopališka uprava vsiljuje kislo vodo po Hrvatskem v steklenicah z ogerskim napisom: »Tartományi Rohitsi Templomforrás«. Hrvati so vsled tega močno razjarjeni ter po svojih časopisih kličejo: »Proč z rogaško slatino!« In Slovenci? Mi smo pa kar zaljubljeni v nemške napise na slatinskih steklenicah. Zahtevajmo vendar odločno slovenske napise!

Iz Loč. »Štajerca« št. 4. piše, da sem zadnjo nedeljo pridigoval, da vsi, ki »Štajerca« berejo ali razširjajo, bodo na njih zadnjo uro »ferdamani«. Laž teh besed se lahko kar z

rokami prime. Kdor dokaže, da sem jaz besedo »Štajerca« na pridiznici rabil, ali pa besede, »da bodo na zadnjo uro ferdamani«, mu naštejem koj 100 kron darila. Rečem pa danes naravnost, da si ne morem misliti Slovenca, ki bi bil veren in naroden, a vendar z veseljem prebiral in podpiral taki protinardni in protikatoliški list kakor je Štajerca. Pošten list ne piše zoper može, kakor so n. pr. Robič, Jožef Žičkar, državna poslanca, ki imata toliko zaslug za deželo, ki jo zastopata, in kakor je občezaslužni, neprestrašeni boritelj naroda, č. g. čadramski župnik, in njegov pomočnik g. Janžekovič, kateradva »Štajerca« v imenovani št. 4. tako grdo in obrekovalno napada. Ako pa Štajerca pravi, da proti cerkvi in duhovskemu stanu nič nima, ampak v interesu cerkve napake zavrača, zamore le verovati tisti, ki je padel na glavo. Mi pa ne bomo kupovali ne pri takih mesarjih, ne pekih, ne trgovcih, ki Štajerca ponujajo ali ga pa razširjajo. Kmet, varuj se volka v ovčjem oblaku!

Anton Lednik, ločki župnik.

Celje. V tukajšnje cerkveno »glasbeno šolo«, je za prihodnji tečaj že oglašeni nad 30 učencev, med kterimi so tudi iz drugih vladikov, koji se ne bodo sprejeli. Ker so dosedanji prostori tesni in na razpolago samo troje godal, se je določilo, sprejeti največ 20 učencev in sicer take, ki so v cerkveni glasbi že nekaj izvežbani, oziroma nadarjeni. Dne 17. septmb. bode ob 8. sv. maša, potem skušnja in vpisovanje, a drugi dan se prične redni pouk. Na učence, ki niso priporočeni od duhovnikov, se ne bo oziralo. Vse drugo je razvidno iz tiskovin, koje so se prosilcem že razposlale. Vodstvo.

70letnica cesarjeva obhajala se je v Celji z ozirom na pruski duh, ki veje po naših ulicah, še precej dostojno. Frankfurtarce so bile sicer prepovedane, a za to so se pa svetili vsi lampijoni v pruskih barvah. Klicalo se pa ni ne »Heil« ne »Sieg«, ampak vse je šlo tiho za godbo, ki je na predvečer igranje hodila po mestu. 18. služila se je vojaška maša ob polu 8. na prostem; ob 9. pa je bila v farni cerkvi slovesna sv. maša.

Vojaška vest. Od 15.—20. t. m. nahajal se je v Celji cel deželno-brambovski polk št. 3, kojega vojaštvo je nastanjeno v Mariboru, Gradcu in Brucku. V okolici Celja imeli so vaje. 20. zjutraj odšli so k velikim vajam na Kranjsko.

Pretep in pobjo. Preteklo nedeljo popoldne prišlo je do prepira v gostilni Alzieblerjevi v Celji med socialdemokrati. Prepir se je nadaljeval na prostem, ter potem končal z nekterimi vdarci po razgretim glavah — koli za to so se nahajali na bližnji njivi — tako da je nekaj vroče krvi izteklo. — Na večer tega dne sprli so se ne daleč od tod v gostilni pri »lastovki« v Gaberjih vojaški in civilisti. Dva vojska sta hudo ranjena; ednega teh so morali odnesti v bolnišnico.

Celjski okrajni glavar priskrbel je bil za 15. avgusta tudi 30 orožnikov, da so čakali na kolodvoru. Koga, tega menda sam okrajni glavar ni vedel dobro.

Iz Celja nam pišejo: Gospod urednik, ali berete »vahtarico«? Dvomim, ker ne verujem, da bi imeli tako — dober želodec. Torej Vam jaz naznam, da se ista močno hujuje nad Vašim navdušenim pozivom v zadnji številki, kterega ste postavili na prvo mesto. In na to jezo je tudi kar celega vzela v svoje požrešno žrelo. Premišljeval sem, kako da se nad vahtarco nihče ne hujuje, kadar se nahajajo v njej naravnost izdajalski pozivi, med tem ko vahtarco vsak nedolžen poziv v Gospodarju strašno v oči bode. — Prišel sem do sledečega zaključka: Vahtarca izhaja samo v nekaj sto izvodih in njo bere samo nekaj celjskih barab in spodnještajarskih odpadnikov; njeni pozivi torej ne morejo nikomur škodovati, še manj pa hasniti. »Slovenskega Gospodarja« gre pa na tisoče in tisoče čez vse slovenske dežele in tudi v

inozemstvo, da celo v Ameriko in njegovi pozivi imajo takšen učinek, da se pred njim trese vse spodnještajersko nemčurstvo z vartarce vred. To bode zopet »Geheul«!

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. umrla je gospa Marija Mavrič, soproga nekdanjega nadučitelja pri Sv. Ani na Krembergu, v 86. letu svoje starosti. Bila je blaga gospa, zato naj ostane v dobrem spominu!

Posojilnica v Ljutomeru prispevala je za stavbo nove šole v Cezanjevcih 200 K, za kateri velikodušni dar se krajni šolski svet najsrčneje zahvaljuje.

V Savinjski dolini postaja živahno. Hmelj upa imeti dobro kupčijo in dobro ceno. Zdaj se plačuje kg. po 2 K 40 vin. in čez. Bog nam daj le lepega vremena ob času obiranja in dobro ceno, potem bomo, hvala Bogu, Savinjsčani že na konju.

Narodni krojač se bo nastanil v Maribergu in bo sprejel tri pomočnike, ki so bili z njim vred odpuščeni pri nekem ondotnem nemškem krojaču, ker so se udeležili Slomškove slavnosti. Tako nam Nemci sami pomagajo do naše organizacije!

Velenje. Šaleščani! zberimo se vsi, kar hodi in lazi, dne 1. sept. 1900 ob 3. uri popoldan v Škalah pri cerkvi, da proslavimo svojega rojaka dr. Josipa Kranjca (po domače Strže za Škalam), kteremu bomo vzdali o 25letnici njegove smrti v stolp spominsko ploščo. Nikdo naj ne zamudi te prelepe veselice; marsiktero lepo besedo bomo slišali, mile pesmi bodo donele po celi dolini, godba bode svirala znane slovenske in slovanske komade. Zdramimo se Šaleščani in bodimo zopet enkrat skupno veseli, saj ni pogosto take prilike! Pokažimo z mnogobrojno udeležbo, da je dolina Šaleška naša slovenska posest, da še živimo na slovenskih tleh! Kmetje, pridite vsi! Vam je v prvi vrsti namenjena ta veselica, da se tudi Vi veselite in radujete, ki itak vedno trpite. Zadovaljni boste z veselico, za to Vam je že porok, da bodo sodelovali požrtvovalni vrli Sokoli iz Celja; videli bodele telovadbo ko še nikdar; nastopilo bode tudi celjsko pevsko društvo in pevci Šaleške doline. Na veselo svidenje Vam kliče pripravljani odbor.

Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani pod vodstvom čč. sester redovnic prične nov tečaj 1. oktobra t. l. Pouk, ki je slovenski, traja 1 leto. Gojenke stanujejo v zavodu ter je njih število omejeno na 12. Pouk zavzema vse stroke gospodinjstva: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, dela v hlevu in na vrtu, mlekarstvo itd., vrhu tega pa tiste šolske predmete, ki so potrebni za popolno izobrazbo gospodinj na kmetih. V šolo se sprejemajo vsaj 16 let stara dekleta, ki plačujejo po 14 gld. na mesec za hrano, stanovanje in vse drugo potrebno. Podrobni pogoji se izvedo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, kateri je tudi prošnje za sprejem v šolo poslati do 15. septembra.

Društvene zadeve.

Izlet na Mrzlico. Kakor uže zadnjič omenjeno priredi se 30. t. m. ob lepem vremenu dijaški izlet na Mrzlico pri Žalcu v proslavo 70letnice cesarja Franca Jožefa. Spored: Ob polu 8. sv. maša v Grižah, potem skupni odhod na Mrzlico. V Hausenbichlerjevi koči počitek, obed, slavnostni govor, petje in razveseljevanje. Izletniki naj blagovolijo vzeti jedila seboj. Zaradi pijače pa je naznaniti, da se izleta udeležijo, g. Ivanu Kaču v Žalcu, da se zamore preskrbeti pravočasno pijačo na planino. Ker je izlet na Mrzlico jako lahek, ter prihod enako lep kakor iz Griž, Št. Pavla, Hrastnika, Trbovelj, Laškega, je upati mnogobrojne udeležbe. I. Kač.

Pridi v nedeljo 2. septembra v Šmartin pri Slovengradci k Slomškovi slavnosti. Boš videl vrle fante igrati šaljivo igro »Zamujeni vlak«, boš slišal lepo petje in še marsikaj lepega. Le pridite! ■■■

Čitalnica v Slovenski Bistrici priredi s sodelovanjem slovenje-bistriškega pevskega

in tamburaškega društva in celjske narodne godbe v nedeljo dne 26. avgusta 1900 popoldne ob 4. uri Slomškovo slavnost h katerej vabi vljudno odbor se sledečim vsprejedom: 1. Pozdrav gostov. 2. Avstrija moja, moški zbor. 3. V sladkoi sanjoi, tamburaški zbor. 4. Slavnostni govor preč. gsp. M. Lendovskega. 5. Jadransko morje, moški zbor. Na to kratek odmor, ki se bržčas izpolni s kako gledališčno igro. Potem: 1. Napred, koračnica, tamburaški zbor. 2. »Sijaj solncece« po narodnem napevu. 3. Venec slovenskih pesmi, tamburaški zbor. 4. Zvečer, moški zbor. 5. Sokolska koračnica, tamburaški zbor. »Krojač Fips ali Nevarni sosed«. Burka v enem dejanju. Med posameznimi točkami svira celjska narodna godba. Vstopnina 20 kr.

Kmetijsko bralno društvo na Hajdini pri Ptuj priredi v nedeljo 9. sept. na Gregorčevem vrtu tik cerkve takoj po večernicah veselico z govori, s petjem in z deklamacijami v čast stoletnice našega dičnega narodnega buditelja, Antona Martina Slomškega. Slavnostni govor bo imel čast. g. profesor dr. Medved iz Maribora. Cenjeni domačini, kakor tudi okoličani, pridite ta dan v obilnem številu ter pokažite, da znate ceniti moža, ki si je pridobil za slovenski narod toliko zaslug. Torej na veselo svidenje!

Sv. Trojica v Slov. gor. S 1. sept. prične naša zadružna mlekarica svoje delo. Priprave so vse dovršene. Ljudje željno pričakujejo. Z 2. sept. pa začne poslovati naša »Slovenska posojilnica«, ki je tudi sad naše zadrage; 2. sept. je torej prvi uradni dan. Naj bi že prvi dan pokazal, da je posojilnica bila potrebna. Ravno kar je naša zadruga razposlala posebne pole, na katere naj zadržniki zaznamujejo, koliko in kake vrste sadja imajo proeati. Gospod Kač nam je izposloval, da se bo sadje dobro prodalo.

Za šolo na Muti so darovali na predlog župnika Dolinarja in poslanca Švajgerja kranjski in štajarski duhovniki zbrani v Krškem 26 K. — G. prof. Kardinar 53 knjig, gsp. župnik Wurzer 4 K. Živeli!

V Jurovcih pri Ptuj se je pretekli mesec ustanovilo »kmetijsko bralno društvo«. Že nad 40 udov je pristopilo k društvu, ki bo budilo narodno zavest v ptujski okolici. Društvu želimo razvitek in procvit!

Gospodarske stvari.

Zemljiški davek.

Zemljiški davek je eden izmed najstarejših davkov, ki je bil zgodaj naložen kmetiškemu stanu, prej od fevdalne gospode, ko je bilo odpravljeno fevdno pravo, pa od države.

Znani češki socijolog R. Vrba je v »Katoliških Listih« primerjal vse avstrijske dežele, koliko so plačale tega davka. On prihaja k temu le sklepu: Zemljiški davek je znašal:

	Leta 1862:	Leta 1897:
Spod. Avstrijsko	3,452.922 gl.	4,182.100 gl.
Zgor. Avstrijsko	1,982.456 »	2,584.902 »
Solnograško	339.936 »	328.654 »
Tirol. in Predarl.	973.506 »	1,203.197 »
Štajarsko	1,835.451 »	2,201.015 »
Koroško	633.645 »	666.905 »
Kranjsko	847.946 »	622.733 »
Primorsko	642.537 »	588.330 »
Dalmacija	326.520 »	307.339 »
Češko	12,631.200 »	10,083.132 »
Moravsko	4,817.976 »	4,927.230 »
Šlezija	878.170 »	677.475 »
Galicija	4,207.914 »	5,234.161 »
Bukovina	324.000 »	440.292 »

Ključ, katerega je davčni erar (država) napravil pri pobiranju zemljiškega davka, je 27.7% iz čistega katastralnega dohodka. Po tem ključu je zemljiški davek na Avstrijskem najvišji v celi Evropi. K temu zemljiškemu davku se še priračunavajo deželne in občinske doklade in so te doklade znašale l. 1897.

na Koroškem 667.910 gld., na Štajarskem 2,370.354 gld., na Kranjskem 552.597 gld.; v Cislajtaniiji vkup 37,608.638 gld. Ako k temu priračunimo znesek zemlj. davka 34,017.865 gl., bila so posestva na Avstrijskem obdačena v skupnem znesku 71,626.503 gld.

Zemljiški davek je potem takem trd in dvojnato nepravilen, ker se opira na nepravilno podlago čistega katastralnega dohodka, ki je bil ocenjen v dobi, ko so bile žitne cene veliko višje in druge razmere različne, nego so dandanes.

Kakšne so bile žitne cene v teh letih, vidimo iz teh-le cen. Stal je hektoliter

	pšenice	rži	ječmena	ovsa
leta 1877.	gld. 11.—	8.51	7.10	4.13
» 1894.	» 5.73	4.65	4.91	2.94

Leto 1894. je bilo seveda leto najnižjih žitnih cen.

Nepravilnost določevanja zemlj. davka na podlagi čistega katastralnega dohodka, je iz tega razvidna. Lahko moremo reči, da, ako bi kmet danes ocenil svoje posestvo in seštel letni čisti dohodek, posestvo dandanašnji nese komaj 3% od onega kapitala, ki ga posestvo predstavlja, in to je še dohodek takšnega posestva, čigar posestnik je brez dolgov. In kaj, ako je slaba letina, ako pride nesreča na živino, kakšen pa je potem čisti dohodek?

Nasproti temu je davčno breme zelo lahko naloženo kapitalistom in ljudem, ki imajo stalno letno plačilo. Na primer tistemu, kdor nima 600 gld. čistega letnega dohodka, ni treba plačati osebnega dohodninskega davka. Je pa veliko tisoč kmetov, ki nikoli nimajo 600 gld. čistega dohodka na leto in vendar plačajo razmerno veliki davek.

Navedem tu eden zgled. Neko posestvo na severnem Moravskem je ocenjeno na 500 gld. letnega čistega dohodka. Od tega posestnik plača 27.7% zemljiškega davka, to je 113 gld. 50 kr., 74% deželnih in okrajnih doklad 83 gld. 99 kr., 95% občinske naklade 107 gld. 82 kr., vkup 305 gld. 41 kr., to je 60% od čistega katastralnega dohodka. Vrh tega plača tisti posestnik tudi hišni davek z dokladami vred v znesku 26 gld. 90 kr. Konečno plača ta posestnik, ker je bil njegov letni dohodek ocenjen na 1000 gld., 9 gld. 20 kr. osebnega dohodninskega davka. Plača torej vkup 341 gld. 61 kr. davka, t. j. 68.3% od čistega katastralnega dohodka in 34.2% od osebnega na 1000 gld. cenjenega letnega dohodka. Uradnik itd. pa, katerega letni dohodki so cenjeni na 1000 gld., plača samo 9 gld. 20 kr. osebnega davka, tedaj samo 0.92% od letnega svojega dohodka. Ako kdo dobi veliko srečko, plača samo 15% od pridobljene svote.

Iz tega torej vidimo, kako naravnost neusmiljeno se ravna s kmetiškimi stanom. Ako morajo kmetje plačati tako velik zemljiški davek, zakaj ga država ohrani za se in zakaj še nalaga deželne in občinske doklade? Zakaj se zemljiški davek ne prideli deželnim dohodkom, h katerim po naravni postavi tudi spada?

Na Pruskem je zemljiški davek pridelen deželnim dohodkom. Ako naši visoki mandarini na Dunaju tako radi posnemajo Prusko ter se po njihovem ukazu sedaj tudi že v zadnji vasi leskečejo piklhave po pruskem vzoru, zakaj državni davčni erar ne določi zemljiškega davka za deželne potrebe, kakor je to na Pruskem? S kakšno mero davčni erar meri kmetom, vidimo iz ključa, na podlagi katerega se določuje davek. Tako morajo kmetje plačati 27.7% od čistega katastralnega dohodka, obrtniki plačajo 10% od čistega dohodka obrtnije, in kapitalisti plačajo samo 2% od obrestij, katere dobivajo od svojega premičnega denarnega posestva.

Pravičenost pa zahteva, da bi se vsem z enako mero merilo. Zato je treba, da se dosedanja način določevanja zemljiškega davka nadomesti s pravičnim določevanjem po resničnih letnih dohodkih od zemljedelskega gospodarstva.

»Mir.«

Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
v Ljubljani
je pričela svoje delovanje.

Pisarna zavarovalnice
se nahaja
Dunajska cesta
v Medjatovi hiši
v pritličji.

Zahvala!

Za vse dokaze srčnega sočutja o tako nenadni, bridki izgubi nepozabne nam matere, sestre, tašče, babice in tete

Jere Grahari,

posestnice na Sp. Hajdini,

za mnogobrojno spremstvo blage ranike k zadnjemu počitku izrekam v imenu vseh žalujočih ostalih vlč. gg. duhovnikom, slav. tukajšnjemu učitelstvu in vsem znancem in prijateljem najsrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo še izrekam čč. gg. učiteljem in pevcem za ganljivi nagrobniči.

Bog plati vsem!

Sp. Hajdin, 10. avgusta 1900.

J. Grahari.

A. Vrbnjak

Križevci pri Ljutomeru

se priporoča kolesarjem. Ima delavnico, kjer mu je možno prav vsako kolo najatančneje in po nizki ceni popraviti. Sprejema v popravilo tudi druga mehanična dela. Prodaja posamezne dele bicikla itd. itd. 2

V najem

dam na več let hišo z žganjarijo, v kateri je tudi peč za pekarijo in je pripravna za vsako trgovino, oziroma nakup vseh deželnih pridelkov in je v trgu Velenje pri Celju, kjer je tudi železnična postaja. Vpraša se posestnico Marijo Lempl v Velenji.

Kmetijska zadruga

v Št. Ilji pri Velenji

ustanovila je mlekarico ter prične delovati dne 23. t. m. pod vodstvom gosp. Ivana Krajnca in bo vsaki dan sveže sladko surovo maslo odpošiljala. Odjemalci naj se zglase.

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Na drobno!

Na debelo!

P. Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

CELJE Graške ulice št. 12 CELJE

priporoča različne poljedelske stroje priznane najboljšega izdelka, kakor mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mline za žito vejati, stiskalnice za sadje in grozdje itd.

Vedno velika zaloga cementa, najboljšega gornještajarskega železa, stavbenih potrebščin, travverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov, peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Cene zelo nizke.

Postrežba točna.

Sl. občinstvo vabimo najljubše si pri priliki ogledati našo trgovino in zalogo.

Vizitnice

priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Velika izbira modernih črk. Cene nizke.

Svetinice in moleke

ima tudi tiskarna na prodaj različnih vrst.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Obširni prostori večletne, dobro obiskovane trgovine z mešanim blagom v prijaznej Savinski dolini tikoma cerkve, pošte, železnične postaje, blizu velikih tovarn in premogokopov se dajo takoj pod ugodnimi pogoji v najem. Kje pove uredništvo tega lista. 2-3

Na prodaj

je hiša s trgovino, prodaja tobaka in pismenih znamk blizu farne cerkve in sole, kateri želi šele začeti trgovino, je najbolj pripravno pa tudi za penzioniste. — Cena 3500 gld. Naslov pove ured.

Učenke-šivilje

katero se hočejo po najnovejšem in najpriprostejšem načinu, pravilno priučiti izdelovati ženska oblačila in risati kroje, sprejemajo se tudi v celo oskrb pri gospej 7

Antoniji Koren, šivilji v Mariboru Nagyjeva cesta 10, II.

Živi

žlahtni lepi raki

vsaki dan sveži od lova.

Garantuje se da pridejo živi! — Voznine in mitnine prosto se pošiljajo v poštnih jebasih po 10 funt 80—100 porcijskih rakov velja samo gld. 2 10
60—80 velikanov z mastnimi skarjami samo gld. 2 65
40—50 izbranih »solo« rakov samo gld. 3 60
30—40 redkih velikih odličnih »solo« rakov gld. 4 20

— Postrežba točna! —

D. Goldstein,

Razpošiljalnica (Exp.-Haus) Podwoločyzska na ruski meji. 7

Kupiti

želi malo hišo z nekaj orali zemlje

Franc Steskal,

Kepplerstrasse 41. II. Gradec.

Vožnje karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie, Antwerpen

vozi naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje

Red Star Linie, Dunaj

IV. Wiednergürtel 20

ali pa

25

Anton Rebek v Ljubljani — Kolodvorske ulice 24.

Julij Popper, Innsbruck — Bahnstrasse 8.

Trgovskega pomočnika

izurjenega v prodaji mešanega blaga sprejme takoj pod ugodnimi pogoji »Kmetijsko društvo«, kje? pove upravnistvo. 2-2

Iz Etterjevega sadnega soka

dobljenega iz prirodnega sadja, ki je prost vsakih kemičnih primesij in se toraj ne sme zamenjati z umetnim sadnim sokom, napravi si lahko vsakdo z malimi stroški prav dobro, trpežno poživljajočo

Sadno

• pijačo •

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsakega drugega dodatka zmeša s 100/130 litrov navadne vode, da po naravnem kisanju 110/140 litrov močne, čiste okrepčevalne jako zdrave in cenene

sadne

pijače.

8

Dobi se pri en gros-trgovcu A. Jurca in sinovi v Ptuj. — Viljem Etter, Sigmaring.

Dobi se še nadalje pri: G. Ketz v Mariboru, M. Ogorevcu v Konjicah, K. Sima v Poljčanah, A. Balantu v Oplotnici.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
v Mariboru, izvedeneca

Kokoschneegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Sočidna postrežba in prav nizke cene.

28

Slomšekove „PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovernosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod.

24

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Na prodaj

v Mariboru, Koroška ulica št. 116 hiša z 4 stanovanji, vodnjakom, vrtom, njivo in gospodarsko poslopje.

4-4

Kdor hoče 400 mark¹⁹

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko:
V. 21 Annoncen - Exped.
K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.

Pozor!

Andrej Pollak, J. Sajovitzja naslednik

trgovina s špecerijskim in drugim blagom pri »črnem psu«

Gradec, Annenstrasse 46,

vljudno naznanja, da prodaja izvrstne snovi za domačo pijačo z jabolčnim, hruškovim in vinskim okusom. (Belo, rudeče in muškatenovinskim okusom.) — Snovi so: I. vrsta po 8 glđ., II. po 7 glđ. in III. po 6 glđ. — Snovi z vinskim okusom vseh vrst so 1 glđ. dražje. — Pošiljam snovi od 50 litrov naprej. — Prašek za izboljšanje vina stane 40 in 60 kr., ovoi se najceneje zaračunijo. Zaloga 80% očetnega cveta z aromatom. 1 kg. tega cveta zadostuje za 40—50 litrov ter stane le 75 kr.

Prodaja sestave za rum in raznovrstna žganja. Za poskusnjo pošilja v najmanjših merah.

Pošilja le pod poštnim povzetjem in ako se denar naprej pošlje. Povsod se pridene potrebna navodila v slovenskem jeziku. Dopisuje se slovensko. Snovi so proste vsake strupene primesi. Pijača ne postane nikdar črna in je tem boljša, ako se delj časa hrani kar se bode vsaki naročnik sam prepričal.

Jos. Mursa na Krapji pri Ljutomeru

Odlikovan s častno diplomo l. 1895 na razstavi v Ptuj.

Na celem Jugoslovanskem edina izdelalnica cementnih

mozaik-ploč.

Tlak sestavljen iz takih ploč je enak pogrntnim umetno vezanim preprogam in je lepši in cenejši kot tlak iz klinker ali samotnih ploč, ter skoro neomejene trpežnosti. **Stopnice iz cementa**, tudi brušene, imitacije marmorja in sijenita. Trše in lepše kot iz kamena. **Cevi iz portland-cementa** v dvanajstih velikostih od 5cm do 75cm v premeru. Cementne korita za svinje in studence, za jasli, za govedo in konje. **Strešnike iz cementa z dvojno zarezo** in zgornjim obrobkom (Doppelfalzziegel mit Kopfschluss) z asfaltom impregnirani. Taki strešniki so skapčani na vseh štirih straneh, pripravljeni za zelo položne strehe. 13 komadov krije 1 □ m, ki tehtajo komaj 35 kg. — Ceniki zastoj in franko.

Filijala v Središči na Dr., zaloga: Radgona, Ljutomer.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode
stolne ulice št. 1. v Mariboru, Domgasse Nr. 1

Priporoča se preč. duhovščini

za naročila cerkvenih orodij:

monštrane, kelihov, ciborijev, lestencev, križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih, katere prav lepo in trpežno izdeluje.

Staro cerkveno orodje prav dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognji.

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

Svoji k svojim.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na
176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,
Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižice 30 kr., po pošti 35 kr.

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, v Fritsch-evi vili Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.
Zalagatelj c. kr. avstrijske uradniške zaveze.

Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do
človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.

Razpis

zadevane stavbo novega šolskega poslopja za šolo ormoške okolice.

Odda se stavba novega šolsk. poslopja, kojega stroški so proračunjeni na 50.050 K 74 vin. usposobljenemu podjetniku.

Redno kolekovane ter zapečatene ponudbe morajo se vložiti do 31. avgusta 1900.

12. ure dopoldne pod naslovom: »Ponudba za stavbo nove šole za okolico Ormož« pri krajnem šolskem svetu, ter mora ponudnik naznaniti v ponudbi svoje ime, stan in bivališče, v številkah in z besedami označiti odpust od proračunjenih stavbenih stroškov ter priložiti 5% vadij v znesku od 2503 K.

Stavbena dela morajo se takoj po vsprejetju ponudbe pričeti, poslopje se mora spraviti do 1. novembra 1900 pod streho, ter do 1. avgusta 1901 dogotovljeno predati v porabo.

Stavbeni črteži, proračuni o stroških in stavbeni pogoji se uvidijo pri načelniku krajnega šolsk. sveta Martinu Staniču na Hardeku.

Krajni šolski svet ni vezan na najmanjšo ponudbo ter si pridrži pravico vsprejeti tudi večjo ponudbo.

Obravnava o došlih ponudbah vrši se 31. avgusta 1900 ob 2. uri popoldne.

Krajni šolski svet za okolico Ormož

dne 21. avgusta 1900.

Zaloga in posojilnica glasovirjev

Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54.

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih

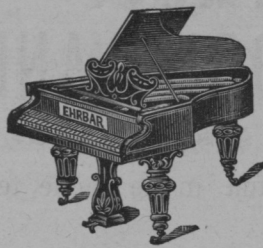
glasovirjev

in

pijanin

s križnimi strunami,
(orehovo polituro, črni in
ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriškem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!

jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo

Posojila po najnižji ceni.

●●●●●●●●●●

Sprejme se

učenec

pri Matiji Hočevar, ključarju na Ragoznici pri Ptuj.

●●●●●●●●●●

Jamčeno pristen

brinjevec in slivovko

v steklenicah po 1 in pol litra

prodaja

J. Belle, Kostanjevica

na Kranjskem.

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga, ktera pa mora v prostem času opravljati tudi kuhinjska dela, se sprejme z 15. septembrom proti dobri plači. — Ponudbe naj se pošiljajo na upravišstvo »Slov. Gospodarja«. 3-3

Kot učenec

sprejme se mladenič v starosti od 16 let naprej, pri mlinu tvrdke A. Jurca in sinovi v Ptuj.

Najčistejše olje

iz kostij napravljeno za šivalne stroje in kolesa (bicikle) v tovarni H. Morbius in Fils, Bazel (Švica). Dobi se pri 6-26

R. Strasmayer-ju, puškarju v Mariboru.

Naznanilo!

Sadjerejem naznanjam da izdelujem mline za sadje muškat iz kamenitimi valarji. Blaž Korar, mizar v Goričici p. St. Jurij na juž. žel. 2-2

Hiša in letovišče

s sadnim in zelenjavnim vrtom, vodnjakom z izvrstno vodo za

vpokojenje zelo primerno

je po primerni ceni na prodaj. Več pove Anton Merčun, Maribor, Weinbaugasse 1. 2

Veliko zalogo švicarskih ur

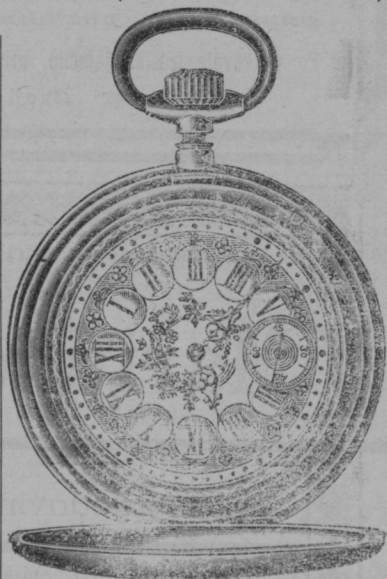
ima

ANTON KIFFMANN,

urar, Maribor, Gosposka ulica 5 (vis-à-vis Grubitsch)

Za vsako uro se jamči več let. Samo dobrih oče in preskušene ure se prodajajo.

Srebrna ura z dobrimi kolesci 6 gld. Z najfinejšo uredbo in posebno močnimi pokrovc 7 gld. 50 kr.

Srebrna ura, z dvema pokrovcema in dobrimi kolesci velja 7 gld. 50 kr. Najfinejša, močna trpežna ura 8 gl. 50.

Razpošilja se po poštne povzetju. Neugajajoče ali slabo ideoče ure ako se v 14 dneh povrnejo se zamenjajo ali vrne denar.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štamplije (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Slovinci! Podpirajte naše slovenske trgovce itd.